

Particularitățile sănătății angajaților in funcție de factorii mediului ocupațional

Problemele de igienă și protecție a muncii in legislația R.M.

Protecția și fortificarea sănătății angajaților întreprinderilor industriale și oricăror altor instituții este una din sarcinile primordiale a sănătății publice. Supravegherea condițiilor de muncă se organizează în baza următoarelor documente: Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la asigurarea sanitaro - epidemiologică a populației; Legea Republicii Moldova cu privire la protecția Muncii, Codul Muncii Republicii Moldova, materiale normative ale Ministerului Sănătății și Protecției Sociale al Republicii Moldova, alte documente oficiale.

Constituția R.M., adoptată la 29 iulie 1994, legea supremă a societății și a statului, reflectă problemele vizate de noi în următoarele articole:

Art. 36. Dreptul la ocrotirea sănătății:

1. Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.
2. Minimul asigurării medicale oferit de stat este gratuit.

Particularitățile sănătății angajaților in funcție de factorii mediului ocupațional

Capitolul III. Particularitățile sănătății angajaților 33

Art. 37. Dreptul la un mediu înconjurător sănătos.

Art. 43. Dreptul la muncă și la protecția muncii.

1. Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.
2. Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim de economie, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.
3. Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.
4. Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.

Art. 44. Interzicerea muncii forțate.

Art. 46. Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia.

Art. 47. Dreptul la asistență și protecție socială.

Art. 50. Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor.

Legea Ocrotirii Sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995

Art. 3. Ocrotirea profilactică a asigurării sănătății populației.

Art. 17. Dreptul la asigurarea sănătății.

Art. 20. Dreptul la asistență medicală.

Art. 22. Acordarea de concedii medicale.

Art. 35. Asistența medicală de recuperare și asistența medicală balneară.

Art. 38. Asistența medico-socială acordată persoanelor în vârstă înaintată.

Art. 49. Asistența medicală pentru femeia gravidă și nou-născut.

Legea Parlamentului R.M. privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației nr. 1513-XII din 16.06.1993, modificată cu nr. 1448-XV din 08 noiembrie 2002.

Art. 1. Bazele asigurării sanitaro-epidemiologice ale populației.

Art. 5. Drepturile persoanelor fizice.

Art. 6. Drepturile persoanelor juridice.

Art. 11. Producția economiei naționale și tehnologia fabricării ei.

Art. 20. Lucrările cu surse de radiații ionizante și neionizante.

Art. 22. Examenele medicale profilactice.

Codul muncii al R.M., 1994

Art. 2. Drepturile și îndatoririle de muncă fundamentale ale salariaților.

Art. 4. Legislația muncii.

Art. 8. Contractul colectiv de muncă.

Art. 17. Garanțiile la angajarea la lucru.

Art. 21. Încheierea contractului individual de muncă.

Art. 47. Durata normală a timpului de muncă.

Art. 49. Săptămâna de muncă de cinci zile și durata muncii zilnice.

Art. 61. Pauza pentru odihnă și masă.

Art. 62. Zilele de repaus.

Art. 71. Concediile anuale.

Art. 82. Retribuirea muncii.

Art. 108. Normele de muncă.

Art. 135. Îndatoririle salariaților.

Art. 148. Asigurarea unor condiții de muncă sănătoase și fără pericol.

Art. 149. Respectarea regulilor de protecție a muncii la construirea și exploatarea clădirilor de producție, construcțiilor și utilajului.

Art. 161. Examenele medicale pentru salariații de unele categorii.

Art. 168. Lucrările la care este interzisă folosirea muncii femeilor.

Art. 173. Concediile de maternitate și pentru îngrijirea copilului.

Art. 181. Varsta de la care se admite angajarea la lucru (după 16 ani).

Art. 182. Drepturile minorilor în relațiile de muncă.

Art. 254. Organele de supraveghere și control asupra respectării legislației muncii.

Legea cu privire la protecția muncii, din 01.08.1991

Art. 2. Cetățenii RM, cetățenii străini și apatrizii au dreptul la protecția muncii.

Art. 8. Examenele medicale obligatorii și admiterea limitată la efectuarea lucrărilor în dependență de starea sănătății.

Art. 23. Atestarea corespunderii locurilor de muncă cerințelor și normelor protecției muncii.

Art. 39. Sancțiunea materială a întreprinderii în caz de pierdere a capacității de muncă sau moartea muncitorului în rezultatul accidentelor la întreprindere sau boală profesională. Evident, tuturor persoanelor cointeresate în a avea o populație sănătoasă, în activități eficiente de promovare a sănătății și profilaxie a bolilor, le va fi de folos cunoașterea articolelor de bază din legislația națională, orientarea în această problemă în caz de necesitate.

Factorii ce influențează starea de sănătate a angajaților

În ultimele două secole omul a dezvoltat într-adevăr tehnica, încât tehnosfera tinde actualmente să înlocuiască biosfera. Omul zilelor noastre din industrie și în agricultură, muncitorul din uzină și de pe ogoare, se află sub influența directă a noului mediu modificat prin factorii fizici, chimici, biologici, ergonomici, din care unii nocivi cu repercursiuni asupra stării de sănătate a individului și colectivității, cu implicații complexe ecologice. Totodată omul modern din sectorul neindustrial se găsește permanent sub influența industriei, datorită extinderii acesteia în afara uzinei sub formă de poluare și sub influența transportului. Acest mediu artificial, creat de om prin unele din consecințele sale este mai periculos decât agresiunile naturii. Din punct de vedere medical, în noile condiții determinate de poluare și mașinism, fosta patologie clasică "naturală" este înlocuită cu o patologie de profil special – bolile profesionale. În condițiile varietății și complexității industriei noastre în continuă perfecționare, diversificare și expansiune, ca și în procesul de mecanizare și chimizare a agriculturii, când solicitarea capacității de muncă a omului capătă valențe multiple, sănătatea publică este chemată să orienteze spre rezolvarea problemelor de sănătate în consens cu toți factorii sociali și tehnici implicați în procesele de interadaptare a individului și colectivității la viața modernă. Agenții etiologici ai bolilor profesionale determinați de unii factori de muncă (microclimat nefavorabil, noxe sau nocivități profesionale, suprasolicitare fizică sau neuro-psihică etc.), sunt variați și numeroși. Unii dintre ei sunt recunoscuți, alții nerecunoscuți. O parte dintre cei recunoscuți sunt alăturați treptat în industrie

datorită progresului tehnic. Alții nerecunoscuți, dimpotrivă sunt introduși în diferite domenii de activitate, paralel cu industrializarea și tehnicizarea proceselor de muncă. Luând în considerare că orice angajat este influențat de mulții factori ai mediului ocupațional și de trai, devine important să ne închipuim schematic acest complex de factori și starea de sănătate a omului.

Condițiile de muncă și importanța lor pentru sănătatea angajaților

Pe fundalul influenței complexului vital de factori prezentat în fig. 3 se implică de asemenea factorii condițiilor de muncă: de producție, economici, sociali, igienici, care influențează sănătatea populației. Toată gama aceasta de caracteristici ale condițiilor de muncă poate fi divizată în mai multe grupe de factori ce determină starea funcțională a organismului angajatului. Pentru a nu anticipa evenimentele, să menționăm că în procesul de muncă asupra organismului influențează factori generali și specifici. Dintre *factorii generali* sunt: formele organizatorice de muncă (organizarea și deservirea locurilor de muncă, regimurile de muncă și odihnă, formele de normare și plată a muncii, metodele de stimulare materială suplimentară), condițiile social-psihologice de manifestare și dezvoltare a personalității (climatul psihologic în colective, atitudinea față de muncă, disciplina personală), înzestrarea tehnică a muncii (nivelul de mecanizare, automatizare), starea estetică a procesului de muncă (exteriorul și interiorul întreprinderii, estetica locului de muncă, instrumentelor, utilajului industrial, echipamentului de lucru etc.). Dintre *factorii specifici* sunt condițiile sanitaro-igienice ale mediului de lucru, caracterizate prin noxele profesionale. Acești factori, precum și măsurile de ameliorare a lor, trebuie să fie luați în considerare de politica națională în domeniul muncii, deoarece ei prezintă o parte indispensabilă a politicii de dezvoltare durabilă a țării și nu pot fi tratați sau abordați separat de procesul de reformare a societății, de problemele economice, sociale și politice, care caracterizează perioada, actuală dificilă de tranziție.